

Käveltävän kaupungin katsaus

2026

Helsinki

Kaupunkiympäristön aineistoja 2026:12

Sisältö

4

Esipuhe

5

Miksi puhutaan
käveltävyydestä?

6

Kävely on helsinkiläisten
suosituin tapa liikkua

7

Askeleet kohti Helsinkiä,
josta voimme olla ylpeitä

8

Kävelyn
edistämishjelmassa visio
käveltvämmästä
kaupungista

9

Käveltvän kaupungin
suunnittelu

10

Yleiskaavan keskustat
ovat kävelyn ydinalueita

11

Joukkoliikenteellä koko
Helsinki on jalkojesi
ulottuvilla

12

Kävelen asemalle tai
pysäkille—ympäristön
laadulla on väliä

13

Pieni askel ihmiselle,
suuri harppaus
joukkoliikenteelle

14

Jalankulun olosuhteita
parannetaan
kaikenkokoisissa
hankkeissa

16

Viihtyisä ja turvallinen
kaupunkiympäristö

17

Kävelyn liikenneyhteydet

18

Kokeilut ja nopeat
toimenpiteet

19

Tulevat hankkeet

20

Kokeilujen kautta
arvokasta tietoa
uudenlaisista
kaupunkitiloista

21

Päärautatieaseman
ympäristö kokee suuria
muutoksia

22

Arkinen ja elämyksellinen
kävely

23

Esteetön kaupunki kaikille

24

Selkeät reitit kannustavat
seikkailuun

25

Leikittävä kaupunki

26

Kaupunki meidän yhteisenä
olohuoneenamme

27

Helsingissä tapahtuu ympäri
vuoden

28

Mikä saisi helsinkiläiset
kävelemään enemmän?

29

Loppusanat

Käveltävän kaupungin katsaus

Tässä käveltävän kaupungin katsauksessa tarkastellaan jalankulun kehittämisen tilaa ja eri tavoitteiden toteutumista. Lisäksi käännetään katse kohti Helsingin tulevaisuutta, jossa useilla hankkeilla pyritään edistämään jalankulun olosuhteiden paranemista.

Jokaiselta sivulta löytyy linkkejä erilaisiin aineistoihin, joilla voi perehtyä syvällisemmin katsauksessa käsiteltäviin aiheisiin.

Julkaisun tiedot:

ISSN 2489-4257 (pdf-verkkójulkaisu)

ISBN verkkoversio: 978-952-386-770-3

Kuvitukset: Lille Santanen.

Kansikuva: Henri Hyökyvirta

Valokuvien tekijät kerrotaan sivukohtaisesti edeten ylävasemmasta alaoikeaan.

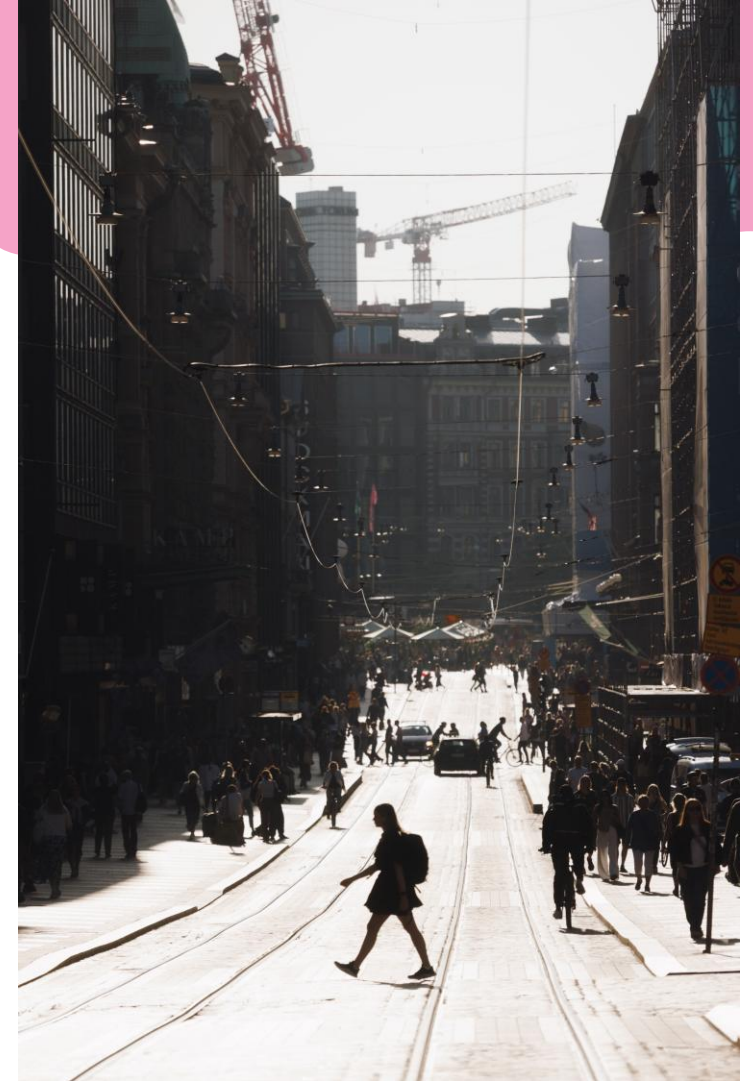
Esipuhe

Helsingin kaupunki on sitoutunut käveltävyiden edistämiseen niin kaupunkistrategiassa (2025-2029), yleiskaavassa (2016) kuin kävelyn edistämishjelmassa. Toimia käveltävyiden edistämiseksi on tehty määrätietoisesti ja **tässä käveltvän kaupungin katsauksessa nostetaan niistä esiin kaikista ajankohtaisimmat ja merkittävimmät** keskittyen etenkin kaupunkiympäristön toimialan hankkeisiin. Kävelyn olosuhteita edistetään monissa muissakin hankkeissa ja tarkkaa rajausta kävelyä edistäväksi hankkeeksi on mahdoton muodostaa. Kävelyn edistämistä ovat kaikki toimenpiteet jalkakäytävien, uusien asuinalueiden ja palveluiden rakentamisesta aina kunnossapitoon ja puistojen perusparannuksiin asti.

Käveltvän kaupungin katsauksessa esitellään kävelyn edistämisen perusteita ja taustaa, tietoa ja tutkimuksia käveltyyn liittyen, kävelyn edistämisen

Helsinki

kannalta tärkeitä strategioita ja suunnitelmia sekä toteutuneita kävely-ympäristöä merkittävästi parantaneita hankkeita. Katsauksesta löydät myös linkit tarkempiin julkaisuihin, kuten kävelybarometrin tuloksiin, käveltvien katu- ja kaupunkitilojen suunnitteluohjeeseen sekä kävelyn edistämishjelmaan.

Miksi puhutaan käveltävyydestä?

Kävely, jalankulku, dallailu, hölkkäily, tepastelu—rakkaalla kulkumuodolla on monta nimeä.

Kävely voi olla paitsi tapa liikkua kaupungissa paikasta toiseen myös sosiaalinen aktiviteetti, hyvinvointia lisäävää liikuntaa, kaupunkitilan käyttöä, ympäristön tarkkailua tai aikaa mietiskelylle. Kaupunkiympäristön rakenne ja laatu vaikuttavat suoraan siihen, paljonko kävellään ja millaisiin paikkoihin suunnataan. Kun puhutaan paikan ominaisuuksista, jotka lisäävät tai haittaavat kävelyn mukavuutta tai turvallisuutta, puhutaan *käveltävyydestä*.

Käveltävyys on kokonaisuus, joka rakentuu monesta osasta. Korttelirakenteen tiheys, kivistä palveluiden saavutettavuus sekä katutilan viihtyisyys vaikuttavat yhdessä jalankulun houkuttelevuuteen (Dovey & Pafka, 2019). Lisäksi kokemus kaupungin käveltävyydestä riippuu pitkälti kaupunkilaisten omista lähtökohdista, kuten iästä, fyysisestä kunnosta tai mielenkiinnonkohteista.

Käveltävyyteen panostamiseen on monta syytä. Sen on tutkittu tuottavan hyötyjä kaupunkilaisten terveydelle sekä kaupungin kilpailukyvyille ja asuttavuudelle (Norppa, 2020). Lisäksi viihtyisät kaupunkitilat usein syntyvät sellaisista paikoista, joissa kävely ja oleskelu koetaan turvalliseksi ja vaivattomaksi. Kävelevät kaupunkilaiset

puolestaan elävöittävät kaupunkia, käyttävät palveluita, ja vahvistavat paikallista yhteisöllisyyttä kohdatessaan toisiaan. Jalankulun olosuhteiden parantaminen myös edistää tärkeiden kohteiden ja palveluiden saavutettavuutta ja tekee kaupunkiliikkumisesta tasavertaisempaa kaikenlaisille liikkujille.

Kävely—hyötyliikuntana tai ulkoiluna—on aktiivinen kulkumuoto, jolla on merkittäviä etuja kaupunkilaisten kokonaishyvinvoinnin kannalta. Istuvan työn ja etätöiden yleistyessä palveluiden ja virkistyspaikkojen löytyminen houkuttelevien ja toimivien kävelyreittien päästä voi olla ratkaiseva tekijä kaupunkilaisten liikunnallisen elämäntavan syntymisessä.

Jalan liikutaan myös muiden kulkumuotojen yhteydessä. Autolla tai joukkoliikenteellä kuljetun matkan jälkeen kohde saavutetaan useimmiten juuri kävellen. Parannukset kävely-ympäristöjen laatuun näkyvät jokaisen helsinkiläisen arjessa. Kehitys ei siis kohdistu vain vilkkaisiin keskustoihin vaan kaikkialle kaupungin alueella.

Norppa, M. (2020). Helsingin kävelyn edistämishjelma: tutkimuskatsaus. <https://www.hel.fi/static/liitteet/kaupunkiymparisto/julkaisut/aineistot/aineistoja-09-20.pdf>

Dovey, K. & Pafka, E. (2019). What is walkability? The urban DMA. *Urban Studies* (57(1), ss. 93-108. <https://doi.org/10.1177/0042098018819727>

Kävely on helsinkiläisten suosituin tapa liikkua

Kävely on helsinkiläisille luonteva tapa matkustaa ja liikkua kaupungissa. Kävelen mennään usein osana työ- ja koulumatkoja, ostoksille ja nauttimaan arvokkaasta lähiluonnosta. Jalankulku on kulkumuotona joustava, spontaani, lähestyttävä ja itsenäinen. Yleisesti ottaen helsinkiläiset taittavat suurimman osan matkoistaan kestävillä kulkumuodoilla.

90 %
helsinkiläisistä
kävelee päivittäin

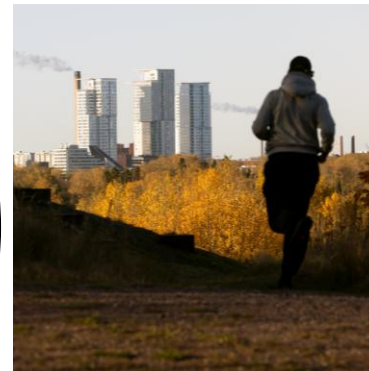
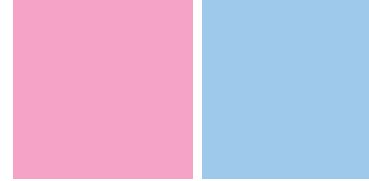
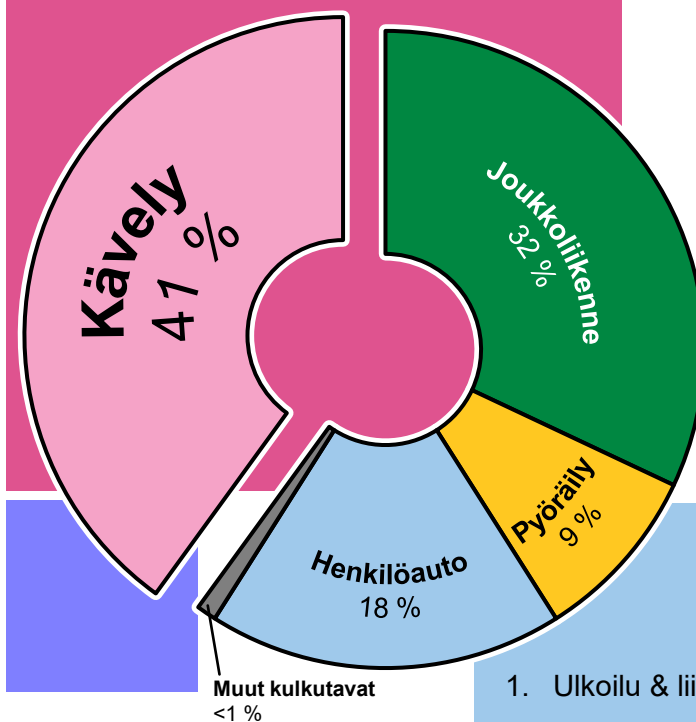
Lue lisää:

Kävelybarometri 2025: <https://ahjojulkaisu.hel.fi/72118DB0-294F-C41A-B8A0-9B35CF900000.pdf>

Helsingin liikkumistottumukset 2025:
<https://ahjojulkaisu.hel.fi/C85288F6-115B-CC0F-96F9-9BEA27400000.pdf>

Helsingin kulkutapaosuudet, 2025

Prosenttiosuudet päivän aikana tehdyistä matkoista

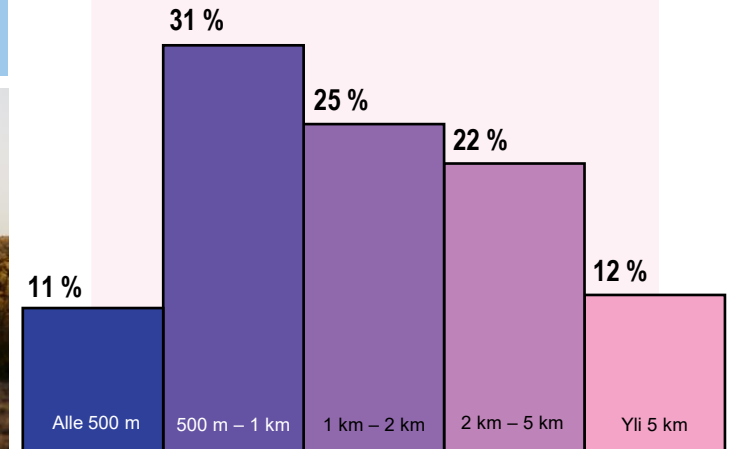

Yleisimmät syyt kävellä

1. Ulkoilu & liikunta (31 %)
2. Työmatka (27 %)
3. Asiointi (11 %)
4. Ostosmatka (10 %)
5. Koulu & opiskelu (8 %)
6. Harrastukset (7 %)

Yleisimmät kävelymatkat ovat 500 m – 2 km pitkiä.

90 % helsinkiläisistä suhtautuu positiivisesti kävelyn edistämiseen

80 % helsinkiläisistä on tyytyväisiä Helsingin nykytilaan kävelykaupunkina

67 % helsinkiläisistä kokee kävelyn miellyttävänä ydinkeskustassa

Askeleet kohti Helsinkiä josta voimme olla ylpeitä

Vuonna 2025 Helsingissä hyväksyttiin uusi kaupunkistrategia ”Helsinki josta voimme olla ylpeitä”, jonka tarkoituksena on kokonaisvaltaisesti ohjata kaupungin kehitystä. Strategia rakentuu viidestä painopisteestä, joiden alla on tunnistettu erilaisia tavoitteita Helsingin tulevien vuosien kehitykselle.

Kävely on nykyisellään tärkeä osa helsinkiläisten arkea ja käveltävyys lisää Helsingin ja sen eri alueiden vetovoimaisuutta. Siksi strategiassa on luotu raamit jalankulun olosuhteiden monipuoliselle kehitystyölle.

Kaupunkistrategiassa on kirjaukset laajoista tavoitteista, kuten tärkeiden palveluiden saavutettavuuden varmistaminen ja lähiluonnon merkityksen korostaminen, mutta lisäksi tietyistä hankkeista, jotka lisäävät helsinkiläisten mahdollisuuksia nauttia viihtyisistä kaupunkitiloista.

Suurten aluekokonaisuuksien rakentuminen Kalasatamassa, Jätkäsaarella ja Kruunuvuorenrannassa tuovat selkeitä muutoksia Helsingin ilmeeseen ja koko kaupungin liikennejärjestelmään. Keskustassa Etelärannan kehittäminen kytkeytyy merellisen identiteetin ja kansainvälisyyden korostamiseen. Itäisessä Helsingissä Itäkeskuksen joukkoliikenneterminaalin uudistus tekee asemanseudun kävely-ympäristöstä selkeämmän ja viihtyisämmän. Kaupunki uudistusalueilla, kuten Malmilla ja Kannelmäessä, tehdään uudistuksia, jotka kohentavat alueiden asukkaiden elämänlaatua.

Lue lisää:
Helsingin kaupunkistrategia 2025-2029:
<https://www.hel.fi/fi/paatoksenteko-ja-hallinto/strategia-ja-talous/strategia>

Viihtyisät ja yhteisölliset naapurustot

"Jokaisen naapuruston tulee olla vetovoimainen, vihreä ja vireä."

"Jokaisella helsinkiläisellä, kaupunginosasta riippumatta, tulee olla sujuva pääsy lähiluonnon äärelle."

"Helsinki varmistaa, että peruspalvelut [...] löytyvät saavutettavan matkan päästä."

"Toimivat naapurustot houkuttelevat aktiiviseen elämäntapaan ja yhteisöllisyyden vahvistumiseen."

Sujuva arki ja toimivat palvelut

"Kaupunkia ja sen liikennejärjestelmää suunniteltaessa yhteensovitamme helsinkiläisten erilaiset liikkumistarpeet."

"Pidämme huolen siitä, että Helsingissä pääsee kulkemaan kätevästi jalan ja eri kulkumuodoilla."

"Kehitämme kävelyn olosuhteita kaikkialla kaupungissa viihtyisiksi ja turvallisiksi ympärivuoden. Huomioimme esteettömyyden kaupunkitilassa."

"Jaksotamme erityisesti liikkumista vaikeuttavat rakennus- ja korjaushankkeet."

Helsinki josta voimme olla ylpeitä

2025-2029 kaupunkistrategian painopisteet

Helsingissä jokainen voi hyvin

"Keskitymme Helsingin hyvinvointisuunnitelmassa erityisesti hyvinvointierojen kaventamiseen sekä arkiliikkumisen ja liikunnallisen elämäntavan edistämiseen."

Elämää, elinvoimaa, osaamista ja kasvua

"Konsertit ja festivaalit luovat osaltaan Helsingin viihtyisyyttä ja kiinnostavuutta."

"Luomme edellytyksiä matkailulle, tapahtumille ja elämyksille ympäri vuoden, myös hiljaisina sesonkeina."

"Keskustan elinvoima syntyy ihmisistä, yrityksistä, elämyksistä ja siitä, että tapahtuu. Lisäämme keskustassa käyvien ja asioivien ihmisten määrää."

"Merellisten palveluiden ja virkistysmahdollisuuksien tulee olla kaikkien ulottuvilla."

Luontoa kunnioittava ja vetovoimaa tukeva kaupunkikehitys

"Lisäämme luontoa ja vihreyttä jo rakennetuilla alueilla."

"Tavoitteena on [...], että kaikilla asukkailla on kohtuullinen etäisyys viheralueelle tai vesistölle."

"Panostamme koko kaupungin alueella juna- ja metroasemien sekä niiden lähiympäristöjen laadun ja viihtyisyyden parantamiseen."

"Päärautatieaseman ja Pasilan välisestä nykyisestä kaupunkirakenteellisesta raiosta luodaan kaupunkilaisille houkutteleva yhteys ja viihtymiseen sekä oleskeluun houkutteleva alue [...]."

Kävelyn edistämishjelmassa visio käveltävämmästä kaupungista

Helsingissä kävelyn perustarpeiden täyttyminen on jo huippuluokkaa. Liikkuminen jalan on useimmille helppoa, etäisyydet ovat kohtuullisia, reitit selkeitä ja liikenneturvallisuus kansainvälisesti vertaillen erinomaisella tasolla.

Käveltävyys on kuitenkin enemmän kuin siirtymistä paikasta toiseen. Se on mahdollisuutta viipyä, kohdata ja kokea kaupunki. Kävelyn edistämishjelmassa on tunnistettu, että viihtyisyys syntyy laadukkaista kaupunkitiloista, istumapaikoista, vehreydestä, palveluista, suojaisista aukioista ja elävästä katutasosta. Edistämishjelma mahdollistaa parempien kävely-ympäristöjen tavoittelun järjestelmällisesti, jotta Helsingistä voi tulla entistä käveltävämpi kaupunki.

Kävelyn edistämishjelmassa visioidaan Helsingille tulevaisuus, jossa kävely on yhä useammalle helsinkiläiselle ensisijainen tapa liikkua ja käyttää kaupunkitilaa. Edistämishjelman tavoitteet ja visio on asetettu vuoteen 2029 asti.

Lue lisää:

Helsingin kävelyn edistämishjelma:
<https://www.hel.fi/static/liitteet/kaupunkiymparisto/julkaisu/julkaisu-09-22.pdf>

Käveltävän Helsingin
visio 2030

Ilmastokestävä
Helsinki

Terveellinen
Helsinki

Elävä Helsinki

Kilpailukykyinen
Helsinki

Käveltävän kaupungin suunnittelu

Yhtenä Kävelyn edistämishjelman toimenpiteistä oli käveltävien katu- ja kaupunkitilojen suunnitteluohjeen laatiminen. Suunnitteluohjeessa on tunnistettu kävely-ympäristöjen laatua konkreettisesti parantavat toimenpiteet. Nämä asiat ovat keskiössä, kun Helsinkiin suunnitellaan lisää käveltävää kaupunkia:

Valaistus

Katuvalot ovat tärkeä osa kaupunkitilan tunnelmaa. **Hyvin valaistut tilat koetaan turvallisemmiksi ja niissä uskalletaan liikkua.** Erityisesti Suomen pitkissä talvissa, katu-ympäristöjen riittävä valaistus on olennainen elementti ulkoilussa ja arjen liikkumisessa.

Katuvalot voivat myös lisätä kaupunginosien omaleimaisuutta ja kiinnostavuutta (esimerkiksi kantakaupungin riippuvalaistus ja Esplanadin valurautalamput). Kausivalaistus myös lisää viihtyisyyttä ja ulkotilojen elämyksellisyyttä pimeään aikaan.

Liikenteen rauhoittaminen

Rauhoittamisella tarkoitetaan saapuvan liikenteen priorisoimista läpiajavan liikenteen sijasta. Läpi- tai ohiajavaa liikennettä keskitetään pääväylille, jotta alueet pääväylien välissä tulevat rauhallisemmiksi ja viihtyisämmiksi. Se mahdollistaa myös katutilan jäsentelyn uudestaan palvelemaan muiden kulkumuotojen käyttäjiä, kuten jalankulkijoita ja pyöräilijöitä.

Autoliikenteen yksisuuntaistaminen, nopeakäyttöjen alentaminen, kadun muuttaminen kävely- tai pihakaduksi ja ajoradan kaventaminen ovat esimerkkejä liikenteen rauhoittavista toimenpiteistä.

Lue lisää:

Käveltävien katu- ja kaupunkitilojen suunnitteluohje:
<https://www.hel.fi/static/liitteet/kaupunkiymparisto/julkaisut/julkaisut/ulkaisu-17-24.pdf>
Ulkovalaistuksen suunnitteluohje:
[hel.fi/static/liitteet/kaupunkiymparisto/julkaisut/ohjeet/ulkovalaistus/helsingin-kaupungin-ulkovalaistuksen-suunnitteluohje.pdf](https://www.hel.fi/static/liitteet/kaupunkiymparisto/julkaisut/ohjeet/ulkovalaistus/helsingin-kaupungin-ulkovalaistuksen-suunnitteluohje.pdf)

Katuvihreän lisääminen

Katu-ympäristöjen kasvillisuudella voidaan lisätä kävelyn turvallisuutta ja viihtyisyyttä. Katuvihreä voi viilentää mikroilmastoa ja parantaa vilkkaiden katujen äänimaisemaa. **Urbaaneissa ympäristöissä kasvillisuus voi lisätä luonnon monimuotoisuutta, auttaa hulevesien hallinnassa ja selkiyttää kulkumuotojen erottelua.** Kasvit voivat lisätä kaupunkitilojen kiinnostavuutta ja tukevat kaupunkilaisten luontosuhteen rakentumista.

Materiaalit

Kulkuväylien ja eri katutilassa olevien rakenteiden materiaaleilla voidaan lisätä jalankulun reittien selkeyttä ja kiinnostavuutta sekä nostaa alueiden omaleimaisuutta. Materiaalit myös viestivät jalankulun ja oleskelun tilan priorisoinnista muiden kulkumuotojen suhteen.

Materiaalivalinnat voivat myös tukea esteettömyyttä ja turvallista liikkumista.

Oleskelun kehittäminen

Pysähtyminen, ympäristön tarkastelu ja sosiaaliset kohtaamiset ovat olennainen osa jalankulkua. Kaupunkitilassa oleskelevilla ihmisillä on elävöittävä ja viihtyisyyttä lisäävä vaikutus.

Oleskelu vaatii riittävän avaran tilan ja viihtyisän ympäristön, jossa on kiinnostavia katseen vangitsevia elementtejä, sopiva melutaso ja toimivat istuimet. Kaupunkitilassa pitää olla puitteita, jotka palvelevat tasapuolisesti eri käyttäjäryhmiä: esimerkiksi leikkipaikkoja, aurinkotuoleja, käsi- ja selkänojallisia penkkejä tai pöytäryhmiä.

Yleiskaavan keskustat ovat kävelyn ydinalueita

Helsingin yleiskaavassa (2016, [linkki](#)) tavoitellaan raideliikenteen verkostokaupunkia, jonka keskuksissa priorisoidaan kävelyä. Tavoitteena on, että käveltävää kaupunkirakennetta syntyy yhä laajemmalle alueelle ja useampiin keskuksiin. Helsingin ydinkeskusta pysyy yhtenä kaupunkiseudun merkittävimpänä palveluiden keskittymänä. Sen rinnalle voi nousta uusia selkeitä paikallisia keskustoja, joissa on puitteet moninaisille palveluille, asumiselle ja virkistytymiselle. Liike- ja palvelukeskustat ja kantakaupunkimainen alue ovat kävelyn ydinalueita, joilla kävelyä priorisoidaan suunnittelussa.

Yleiskaavassa varaudutaan tulevaisuuteen, jossa arjen tärkeimmät palvelut löytyisivät yhä useammalla helsinkiläisellä lyhyen etäisyyden päästä. Kävelykaupunki tukeutuu vahvasti verkostomaiseen joukkoliikennejärjestelmään, joka mahdollistaa monipuolisia matkaketjuja ja kaupungin sisäisiä yhteyksiä eri keskustojen välillä.

Vuoden 2016 yleiskaavassa asemanseudut ovat keskiössä ja niitä suunnitellaan palvelurikkaiksi paikalliskeskuksiksi, jotka tukevat arjen kävelymatkoja. Nykytilanteessa asemanseutuja koetaan kuitenkin epämiellyttävinä tai vältettävänä kaupunkiympäristöinä ([Jalan kaupunginosissa –kysely 2019](#)).

- C1 Keskusta-alueet ja kantakaupunki**
Yleiskaavassa varaudutaan uusiin alueellisiin keskustoihin ja tiiviin kaupunkialueen kasvuun.
C2 Maankäytöltään sekoittuneet keskustat ja
C3 kantakaupunkialueet ovat monipuolista kävelykaupunkia.

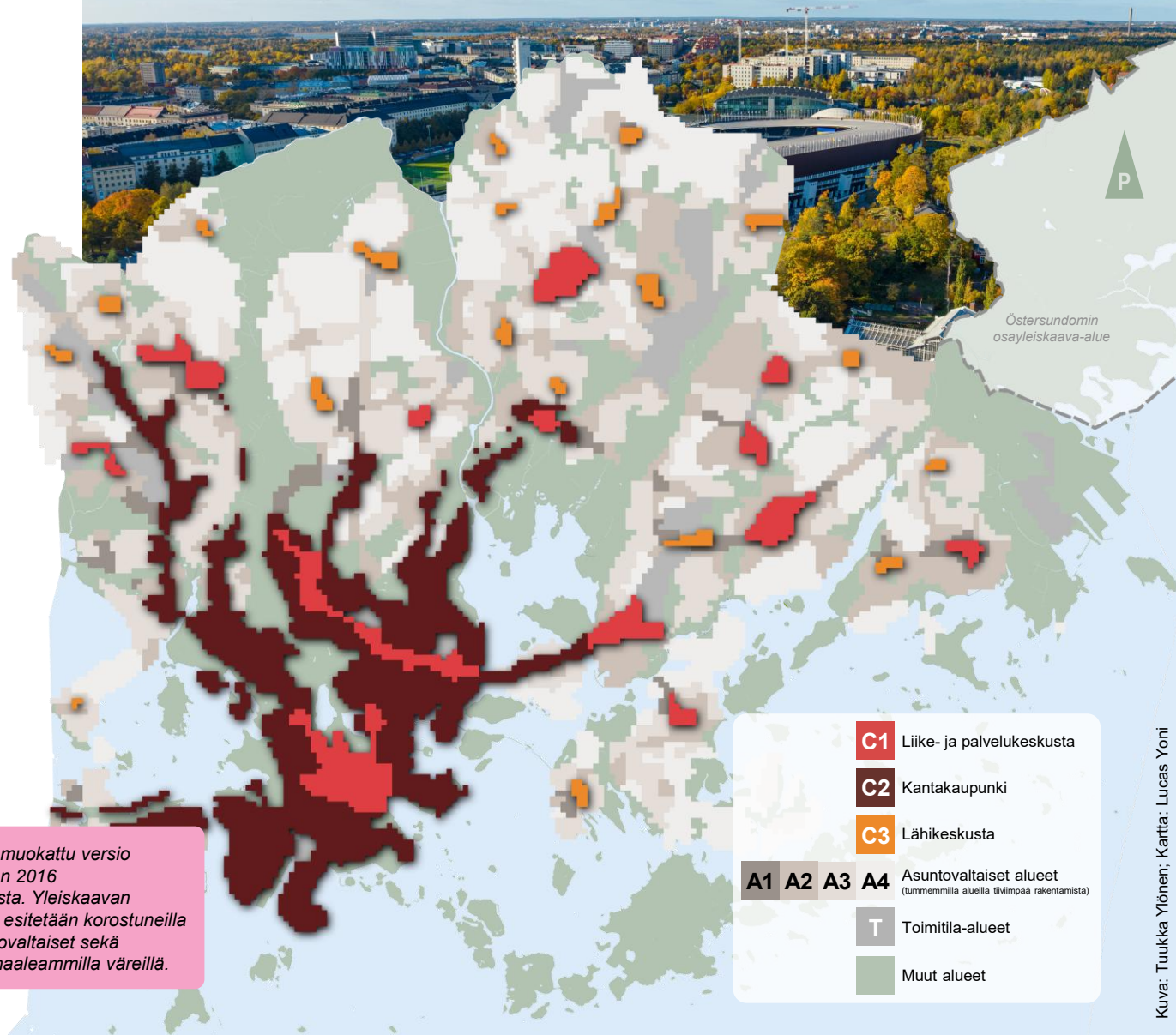
Lue lisää:

Helsingin yleiskaava 2016: https://www.hel.fi/fi/kaupunkiymparisto-ja-liikenne/kaupunkisuunnittelu-ja-rakentaminen/suunnittelun-ja-rakentamisen-tavoitteet/yleiskaava#yleiskaava_2016
Jalan kaupunginosissa –asukaskyselyn tulokset (2019):
<https://www.hel.fi/static/liitteet/kaupunkiymparisto/julkaisut/julkaisu-10-20.pdf>

Kartassa näkyy muokattu versio Helsingin vuoden 2016 yleiskaavakartasta. Yleiskaavan keskusta-alueet esitetään korostuneilla väreillä ja asuntovaltaiset sekä toimitila-alueet haaleammilla väreillä.

Helsingin yleiskaava 2016

Keskusta-alueet, asuminen ja toimitilat

- C1** Liike- ja palvelukeskusta
C2 Kantakaupunki
C3 Lähikeskusta
A1 A2 A3 A4 Asuntovaltaiset alueet (tummemmilla alueilla tiiviimpää rakentamista)
T Toimitila-alueet
Muut alueet

Joukkoliikenteellä koko Helsinki on jalkojesi ulottuvilla

Helsingin yleiskaavan tavoitteleva monikeskuksinen kaupunki nojautuu tehokkaaseen joukkoliikenteeseen. Verkostokaupungin joukkoliikennejärjestelmätyössä (2025, [linkki](#)) on tunnistettu tärkeimmät vaihtopaikat joukkoliikenteelle. Näissä kohteissa pyritään parantamaan kävely-yhteyksiä joukkoliikennevälineestä toiseen. Helppojen ja nopeiden vaihtokävely-yhteyksien kehittäminen parantaa joukkoliikenteen palvelutasoa, kun pysäkit on helppo löytää ja kävellen ehtii sujuvasti seuraavaan joukkoliikennevälineeseen.

Juna- ja metroasemaneudut ovat merkittäviä jalankulun paikkoja monen helsinkiläisen arjessa, mutta osaa niistä kuitenkin pidetään nykyisellään epämiellyttävinä ja paikoin turvattominakin. Asemaneutujen kävelyolosuhteita kohennetaan useilla hankkeilla ympäri Helsinkiä Rautatientorilta Mellunmäkeen.

Lue lisää:

Verkostokaupungin joukkoliikennejärjestelmä:

<https://www.hel.fi/static/liitteet/kaupunkiymparisto/julkaisut/aineistot/aineistoja-15-25.pdf>

Jalan kaupunginosissa –asukaskyselyn tulokset (2020):

<https://www.hel.fi/static/liitteet/kaupunkiymparisto/julkaisut/julkaisut/julkaisu-10-20.pdf>

Kävelleen asemalle tai pysäkille – ympäristön laadulla on väliä

Juna- ja metroasemanseudut ovat asuinalueiden ja koko Helsingin postikorttimaisemia—asukkaiden ja vierailijoiden ensivaikutelma alueesta. Sen lisäksi, että niiden toimivuus joukkoliikenteen palvelutason kannalta turvataan, niitä voidaan kehittää viihtyisinä kaupunkitiloina, jotka ovat myös joukkoliikenteellä helposti saavutettavissa.

Sadoilla tuhansilla helsinkiläisillä arjen matkoihin kuuluu joukkoliikenteen käyttö, mikä tarkoittaa, että osa matkasta tehdään yleisesti jalan. Kävely pidemmän matkan päästä ei kuitenkaan usein nähdä houkuttelevana vaihtoehtona.

Kehittämällä kävely-ympäristöjä joukkoliikennepysäkeille ja -asemille johtavilla reiteillä, on mahdollista kannustaa lisää kaupunkilaisia käyttämään kestäviä kulkumuotoja (Hillnhütter, 2016, Kärmeniemi ym., 2018). Oikealla olevassa grafiikassa on kuvattu, millaisia kävely-ympäristön parannuksia on tehty Sörnäisten metroasemanseudulla.

Lue lisää:

Hillnhütter, H. (2016). Pedestrian Access to Public Transport [väitöskirja, University of Stavanger].

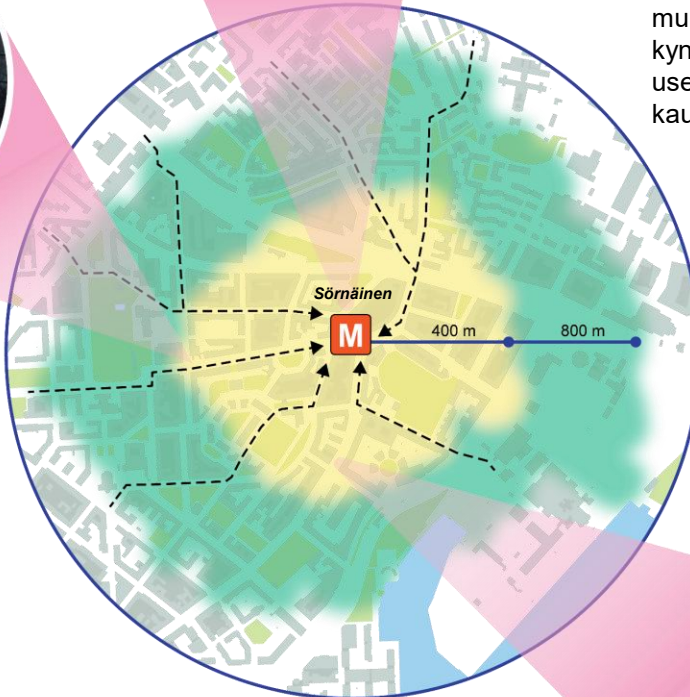
Kärmeniemi, M. y.m. (2018). The Built Environment as a Determinant of Physical Activity: A systematic Review of Longitudinal Studies and Natural Experiments, *Annals of Behavioral Medicine*, 52:3. <https://doi.org/10.1093/abm/kax043>

Kallion kesäkadut

Vaasanpuistikon uudistus

Toimenpiteet

Liikenteen rauhoittaminen

Valaistus

Katuvihreän lisääminen

Materiaalit

Oleskelun kehittäminen

Parannukset asemanseutujen kävely-ympäristöihin kasvattavat joukkoliikenteen potentiaalisten käyttäjien määrää ja lisäävät joukkoliikenneverkoston panostusten kannattavuutta.

Sörnäisten metroaseman lähettyillä on viime vuosina tapahtunut useita katutilan viihtyisyyttä ja turvallisuutta kohentavia muutoksia, jotka voivat madaltaa kynnystä käyttää joukkoliikennettä useammin, saapua asemalle jalan kauempaa ja myös viipyä alueella.

Hämeentien uudistus

Pieni askel ihmiselle, suuri harppaus joukkoliikenteelle

Asemanseudut on Kävelyn edistämishjelmassa tunnistettu tärkeiksi kehittämiskohteiksi, joita parannetaan kävelyn ydinalueina.

Joukkoliikenne on yksi monista palveluista, joiden läheltä löytymistä pidetään tärkeänä käveltävän kaupungin toteutumisen kannalta. Helsingissä tähdätään siihen, että arjen tärkeimmät palvelut, kuten koulut, päivittäistavarakaupat ja terveydenhuoltoon liittyvät palvelut, sijaitsevat lähellä asukkaita jokaisessa kaupunginosassa. Joukkoliikenteen yhdistämät kaupunkikeskukset lisäävät jokaisen kaupunkilaisen liikkuvuutta ja parantavat tärkeiden palveluiden saavutettavuutta.

Käveltävän kaupungin suunnittelu tarkoittaa myös sitä, että pidetään huolta matkaketjuista, eli usealla kulkumuodolla tehdyistä matkoista. Kun osa matkasta kuljetaan joukkoliikenteellä, alku- ja loppupään sekä vaihtopaikkojen kävely-ympäristöt ja palveluiden saavutettavuus ovat ratkaisevia tekijöitä hyvän matkakokemuksen syntymisessä.

Lue lisää:

Jalan kaupunginosissa –asukaskyselyn tulokset (2020):
<https://www.hel.fi/static/liitteet/kaupunkiymparisto/julkaisut/julkaisu-10-20.pdf>

15 minuutin kaupungin toteutumista Helsingissä tutkittiin paikkatietomenetelmin:
<https://kaupunkitieto.hel.fi/fi/15-minuutin-kaupungin-toteutumista-helsingissa-tutkittiin-paikkatietomenetelmin-tavoite-toteuu>

Kartassa on esitetty alueet, jotka ovat saavutettavissa eripituisilla kävelymatkoilla raitiovaunupysäkeistä sekä metro- ja juna-aseamista. Kartta kuvastaa vuoden 2026 tilannetta.

Osuus helsinkiläisistä, jotka asuvat käveltävien etäisyyksien päässä raitiovaunupysäkestä, metro- tai juna-asemasta
(Väestötiedot 2024)

1200 m (~ 15 min.)

81 %

800 m (~ 10 min.)

71 %

400 m (~ 5 min.)

50 %

Uusien pikaraitiotielinjojen myötä Laajasalon saavutettavuus joukkoliikenteellä kasvaa merkittävästi.

Raideliikenne tunnetaan korkeasta palvelutasosta, jolla eri puolille kaupunkia voi päästä näppärästi ja helposti hahmotettavia reittejä pitkin. Bussiliikenne muodostaa tärkeän osan joukkoliikennejärjestelmästä. Vilkkaasti liikennöidyt runkolinjat ja muut reitit tuovat joukkoliikennettä tehokkaasti kaupunkilaisten lähelle.

Jalankulun olosuhteita parannetaan kaikenkokoisissa hankkeissa

Kaikissa katu- ja puistouudistuksissa pyritään parantamaan jalankulun olosuhteita tekemällä kävely-ympäristöistä selkeämpiä, turvallisempia ja viihtyisämpiä.

Kehittämistoimenpiteet voivat sisältää kulkumuotojen selkeämpää erottelua, jalankululle varatun tilan lisäämistä, katutilan vehreyttämistä tai kokonaan uusien reittien rakentamista.

Helsinki muuttuu ja uudistuu jatkuvasti erikokoisissa hankkeissa, ja samalla kävely-ympäristöt paranevat yhä useamman helsinkiläisen lähellä.

Kuvat: (vasemmalta oikealle) Marjaana Malkamäki, MASU Planning, Samuli Pentti, Beatrice Bucht

Viihtyisä ja turvallinen kaupunkiympäristö

Kävelyn liikenneyhteydet

Kokeilut ja nopeat toimenpiteet

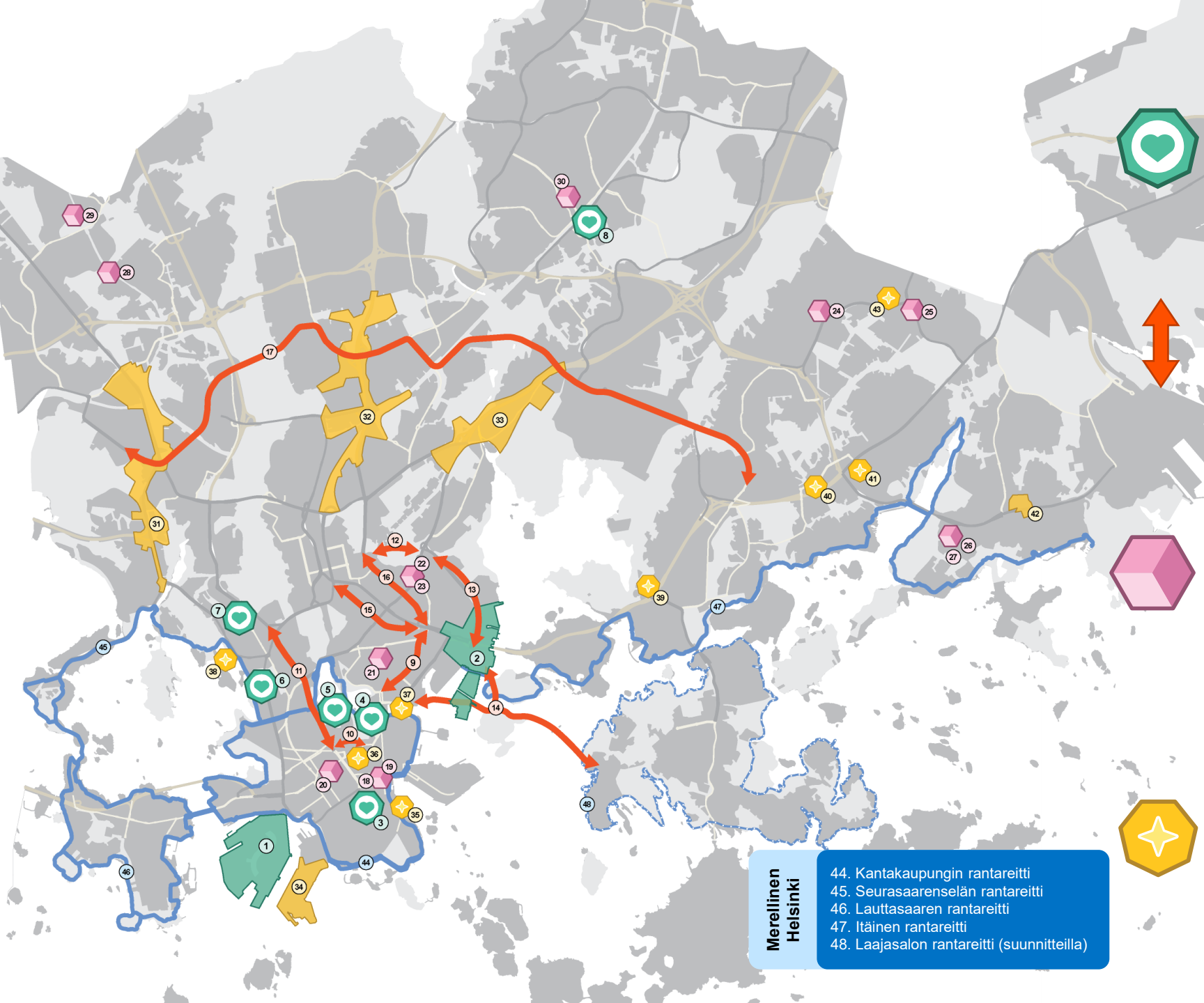

Tulevat hankkeet

Tässä osiossa esitellään niin toteutuneita kuin tuleviakin hankkeita, joissa kävely-ympäristön laatuun on panostettu erityisen paljon ja hankkeet sijoittuvat kävelylle tärkeisiin kohteisiin, kuten yleiskaavan kaupunkikeskustoihin.

Seuraavalla sivulla esitellään merkittävimpiä hankkeita kartalla. Joitakin hankkeita korostetaan ja niiden vaikutuksia kuvataan seuraavissa osioissa.

Viihtyisä ja turvallinen kaupunkiympäristö	1. Jätkäsaari 2. Kalasatama 3. Koulupuistikon aukio 4. Kaisaniemenpuisto 5. Töölönlahdenpuisto 6. Sibeliuspuiisto 7. Tukholmanpuisto ja Rosa Helinin puisto 8. Ylä-Malmin torin perusparannus
Kävelyn liikenneyhdydet	9. Hämeentien uudistus 10. Kaisatunneli 11. Mannerheimintien uudistus 12. Vallilanlaakson raitti 13. Hermannin rantatien uudistus 14. Kruunusillat (sis. Merihaansilta, Finkensilta, Korkeasaarensilta, Kruunuvuorensilta) 15. Aleksis Kiven kadun uudistus 16. Mäkelänkadun uudistus 17. Linjan 15 pikaratikkayhteyden myötä tapahtuneet uudistukset
Kokeilut ja nopeat toimenpiteet	18. Keskustan kesäkadut 19. Esplanadien kokeilu 20. Eerikinkadun viherrytys 21. Kallion kesäkadut 22. Kallion ja Vallilan pikaviherrytykset 23. Inarintien koulukatu 24. Kontulan ostoskeskuksen placemaking 25. Mellunmäen keskustan placemaking 26. Meri-Rastilan torin placemaking 27. Haruspuiiston talviaikainen kokeilu 28. Sitratorin placemaking 29. Malminkartanon väliaikainen puisto 30. Ylä- ja Ala-Malmin torin kokeilut
Tulevat hankkeet	31. Vihdintien bulevardit & Länsiratikat 32. Mäkelänkadun bulevardit 33. Lahdenväylän ja Viikinkirannan osayleiskaava 34. Hernesaaren asuinalue 35. Eteläranta, Makasiiniranta ja Kauppatori 36. Kaivokatu ja keskustan liikennejärjestelyt 37. Hakaniemenranta 38. Munkkiniemenbaana 39. Herttoniemen metroasemanseudun kehittäminen 40. Itäkeskuksen kehittäminen ja joukkoliikenneterminaali 41. Puotilan metroasemanseudun kehittäminen 42. Vuosaaren keskustan kehittäminen 43. Mellunmäen metroasemanseudun kehittäminen

Merellinen Helsinki

44. Kantakaupungin rantareitti
45. Seurasaarenselän rantareitti
46. Lauttasaaren rantareitti
47. Itäinen rantareitti
48. Laajasalon rantareitti (suunnitteilla)

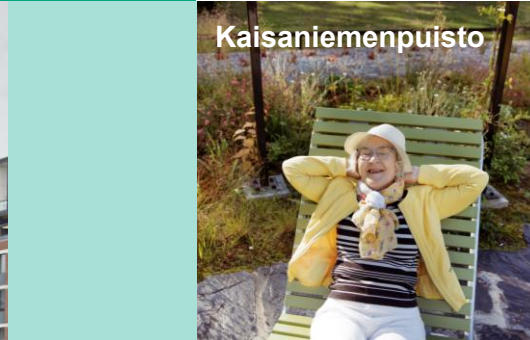
Viihtyisä ja turvallinen kaupunkiympäristö

Ympäri Helsinkiä jalankulun ja oleskelun ympäristöjä on kehitetty eri kokoisissa hankkeissa. Laajimmillaan kokonaisia asuinalueita on suunniteltu käveltävyys huomioiden. Useiden puistojen perusparannukset ovat myös tuonut kaivattua kehitystä viheralueiden reitteihin ja toiminnallisuuksiin, mikä lisää oleskelun ja kävelyn olosuhteiden monipuolisuutta.

Kantakaupungin koko kasvoi reippaasti, kun entiselle satama-alueelle nousi tiivis ja eläväinen **Jätkäsaaren** asuinalue. Alueen keskellä mutkitteleva Hyväntoivonpuisto on kooltaan verrattavissa Kaivopuistoon ja tarjoaa kaupunkilaisille monipuolisia mahdollisuuksia virkistytymiseen. Runsaat kivijalkaliikheet ja kattava raitiotieverkko tuo jätkäsaarelaiten arjen tärkeimmät palvelut käveltävien matkojen päähän.

Merellinen **Kalasatama** on Helsingissä urbaaneinta urbaania. Kaupunginosassa kohtaavat teollinen menneisyys, tehokas rakentaminen ja monipuoliset palvelut hyvien kulkuyhteyksien varrella. Kun vuonna 2024 raitiolinjaverkko laajeni alueelle täydentämään mettoa ja tarjoamaan uusia yhteyksiä Pasilan suuntaan, autoton arki tuli entistä useammalle helsinkiläiselle mahdolliseksi.

Töölönlahdenpuistoa reunustaa merkittäviä kulttuuri-instituutioita, mutta sen viihtyvyydessä oli pitkään puutteita. Kevytrakenteisen maisemoinnin avulla paahteinen nurmikenttä muuttui yhdessä kesässä eläväiseksi kaupunkikeitaaksi aivan Helsingin ytimessä. Ilahduttavien kukkaistutusten lisäksi tuotiin monipuolisia oleskelualueita, kuten hiekkakenttä, leikkipuisto ja grillialue. Puisto on tarkoitus myöhemmin uudistaa pysyvämmillä muutoksilla, jotka ammentavat kesäpuistosta saatuja oppeja.

Kruunusillat

Kävelyn liikenneyhteydet

Helsingissä on koettu 2020-luvulla merkittäviä raitiotieverkoston laajennuksia ja parannuksia, joiden mukana myös kaupunkiympäristöä ja jalankulun ja pyöräilyn olosuhteita on kehitetty. Sen lisäksi, että olemassa olevia kulkuväyliä on kohennettu lisäämään kävelyn turvallisuutta ja mukavuutta, on luotu kokonaan uusia yhteyksiä, joilla saaristokaupungin kaupunginosia on sidottu yhteen. Uudet reitit paitsi helpottavat kulkua paikasta toiseen myös tarjoavat uudenlaisia mahdollisuuksia ulkoiluun.

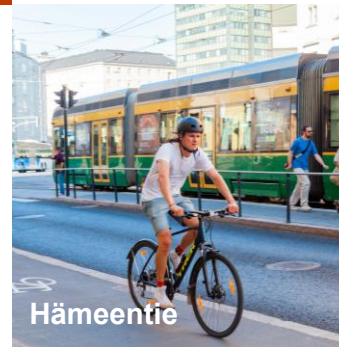
Pikaraitiotielinja 15

Helsingin siluetti on jatkuvassa muutoksessa, ja merkittävimpiä lisäyksiä on **Kruunuvuorensilta**, joka yhdistää Laajasalon läntisen osan Kalasataman ja Merihaan kautta keskustaan. Kruunuvuorensillan 135 metrin korkeuteen kohoava pyloni on näkyvin osa kolmen sillan kokonaisuudesta, johon kuuluvat myös **Merihaansilta** ja **Finkensilta**. Siltojen myötä Korkeasaari avautuu uudella tavalla kaupunkilaisten koettavaksi maisemaksi, kun eläintarhan lipunmyynti siirtyy Mustikkamaalta Korkeasaareen ja Korkeasaarensilta avautuu yleiseen käyttöön. Sillat palvelevat yhdistettävien asuinalueiden asukkaita, mutta myös kaikkia helsinkiläisiä, jotka pääsevät entistä helpommin meren äärelle ja näkemään kotikaupunkiaan uusista näkökulmista.

Kaisantunneli

Ydinkeskustassa jalankulun ja pyöräilyn reittejä täydennettiin **Kaisantunnelilla**, joka tarjoaa suoran yhteyden Kansalaistorin ja Kaisaniemenpuiston välillä alittaen Päärautatiaseman raiteet. Vaikka tunnelin vaikutukset näkyvät vahvimmin pyöräilijöille, se tarjoaa jalankulkijoille turvallisen ja esteettömän reitin kokonaan erillään moottoriajoneuvoliikenteestä.

Hämeentie

Espoon Keilaniemestä Leppävaaran ja Oulunkylän kautta Itäkeskukseen kulkevan **pikaraitiotielinjan 15** ansiosta itä-länsi-suuntainen matkustaminen joukkoliikenteellä helpottui merkittävästi Helsingissä. Linjan varrelle kehitettiin jalankulun ja pyöräilyn reittejä ja merkittävien joukkoliikenteen solmukohtien kulkureittejä selkiytettiin. Hankkeessa myös kehitettiin sekä uusien pysäkkien että olevien asemanseutujen ympäristöä merkittävästi. Esimerkiksi Maunulassa ja Oulunkylässä pikaraitiotien tulo on mahdollistanut uutta jalankulun olosuhteita parantavaa maankäyttöä. Joitakin osuuksia uuden linjan reitillä suljettiin moottoriajoneuvoilta lisäten autoliikenteestä erillään olevien jalankulun reittien määrää esimerkiksi Eliel Saarisen kadulla ja Maaherrantiellä.

Merihaansilta

Vaikka **Vallilanlaaksossa** oli jo käytössä oleva kävelyn ja pyöräilyn reitti, sen ilme sai mullistavan parannuksen, kun sen viereen saapui Kalasatamasta Pasilaan kuljettava raitiotielinja 13. Vilkaalle pyöräliikenteelle rakennettiin korkeatasoinen ja jalankulusta eroteltu baanayhteys, minkä myötä myös Vallilanlaaksos puisto rauhoittui. Näkymät siirtolapuutarhaan, niittyraiteeseen ja viereiseen kasvitieteelliseen puutarhaan tekevät reitillä kulkemisesta ainutlaatuisen elämyksen.

Vallilanlaakso

Hämeentie muodostaa keskeisen väylän koillisen kantakaupungin ja keskustan välillä. Kun sen eteläosa muutettiin 2020-luvun alussa joukkoliikennekaduksi, tehtiin samalla jalankululle leveämmät ja pyöräilyä erotellut jalkakäytävät sekä kehitettiin bussipysäkkien odotusalueita. Jalankulkualueita rauhoitettiin muusta liikenteestä esim. ylijatketuilla jalkakäytävillä ja tiemerkinnoilla osoitetuilla kuormauspaikoilla.

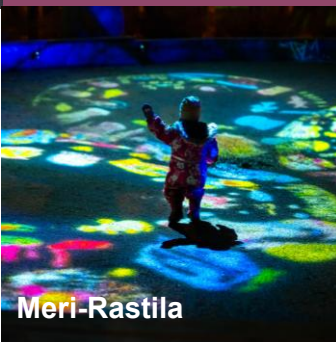

Kokeilut ja nopeat toimenpiteet

Kokeilut ovat kaupunkilaisille konkreettinen ja näkyvä tapa kohentaa kaupunkitilan viihtyisyyttä ja tehdä arkisista paikoista elämyksellisempiä. Viime vuosina väliaikaiset kokeilut sekä pysyvät mutta toteutukseltaan nopeat toimenpiteet ovat vakiinnuttaneet asemansa osana Helsingin keinovalikoimaa, jolla luodaan paremmat puitteet spontaanille, terveelliselle ja omaehtoiselle kaupunkielämälle. Usein kokeilut tuovat mukanaan kaupunkitiloihin katuvihreää, taidetta, uusia oleskelualueita ja tapahtumia, jotka elävöittävät katukuvaa.

Väliaikaiset katujärjestelyt **Kallion kesäkaduilla** ovat luoneet vuoden 2025 kesästä alkaen kutsuvia ja viihtyisiä oleskelutiloja Vaasankadulle, Fleminginkadulle ja Porthaninkadulle. Värikkäistä kalusteista ja runsaista istutuksista on syntynyt uusia kohtaamispaikkoja niin alueen asukkaille kuin muista kaupunginosista tuleville. Yksi kesäkatujen keskeisimmistä toimenpiteistä on ollut moottoriajoneuvoliikenteen ohjaaminen muualle tai hidastaminen, jotta jalankulku ja oleskelu alueella olisi turvallista. Verrattuna lähtötilanteeseen ennen kesäkatujen tuloa, oleskelu on joillain katuosuuksilla jopa viisinkertaistunut.

Meri-Rastila

Kannelmäessä **Sitratorin** ilmettä on kohennettu kokeiluluonteisilla ja viihtyisyyttä lisäävillä toimenpiteillä yhdessä alueen asukkaiden kanssa. Kierrätysmateriaaleista rakennettu kesäkeidas toimi torin keskipisteenä ja kannusti kaikenikäisiä ja -taustaisia viettämään aikaa. Alueen lapsia ja nuoria osallistettiin kesäkeitaan vanerielementtien maalaukseen sekä kasvillisuuden istuttamiseen ja hoitoon.

Sitratori

Esplanadit

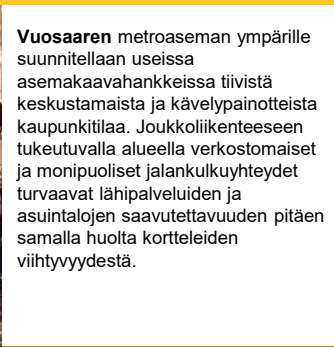
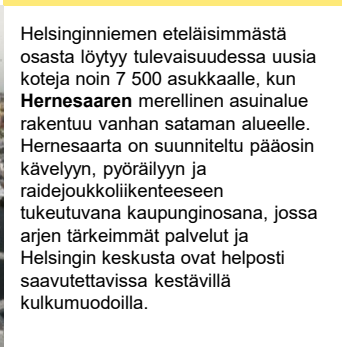
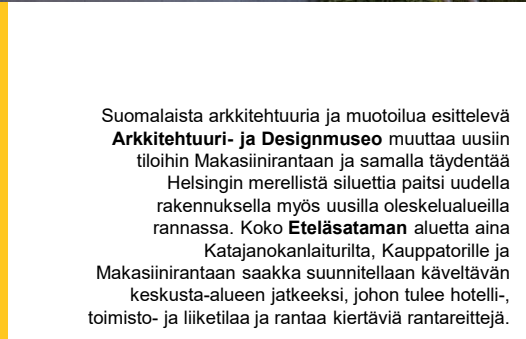
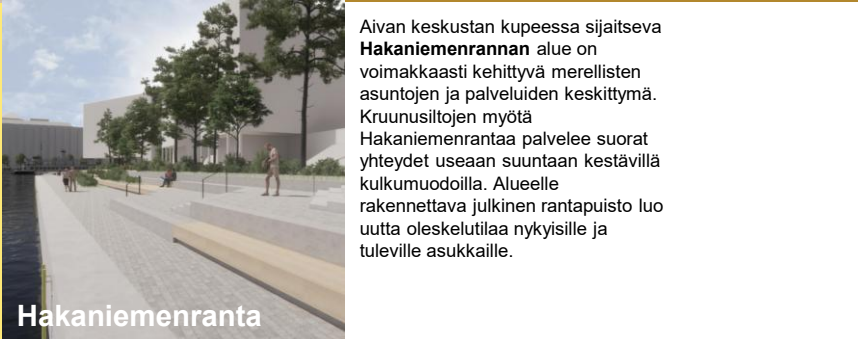
Kaksivuotinen kokeilu **Esplanadilla** ja sen lähikaduilla lisäsi merkittävästi jalankulun ja oleskelun tilaa Helsingin ydinkeskustassa kaupungin maineikkaan Esplanadinpuiston kupeessa. Kokeilu tarjosi arvokkaita oppeja oleskelutilan lisäämisen vaikutuksista, mikä on ohjannut ydinkeskustan jatkokehittämistä.

Kallion kesäkadut

Itäisessä Helsingissä valoa ja taidetta ydintalven pimeyteen toi **Meri-Rastilan torin** placemaking-hanke. Hankkeella kannustettiin kaikenikäisiä asukkaita näkemään toria uudesta näkökulmasta vuorovaikutteisen taiteen kautta. Kokeilu osoittaa, että katukuvan elävöittämistä ja arjen pieniä elämyksiä voi syntyä talvellakin ja ilman fyysisiä rakenteita.

Kuvat: (vasemmalta oikealle) Susa Junnola, Susa Junnola, Kristofer Söderström, Samuli Pentti, Veikko Somerpuro, Sakari Röystö

Tulevat hankkeet

Helsinki tavoittelee kestävien kulkumuotojen, kuten jalankulun, pyöräilyn ja joukkoliikenteen, käyttäjien osuuden kasvua. Monissa suunnitteilla olevissa hankkeissa priorisoidaankin kävely-ympäristön parannuksia, jotka samalla tekevät vilkkaista asemanseuduista turvallisempia, alikäytössä olevista aukioista viihtyisämpiä ja lisäävät mahdollisuuksia asua tärkeiden palveluiden ja joukkoliikenneyhteyksien lähellä.

Tällä sivulla näkyvät kuvat ovat havainnekuvia.

Kaivokatu

Kaivokatu on jalankulkumäärältään Suomen vilkkaimpia katuja. Nykyisellään ahdas, meluista ja läpikulkupaikaksi mielletty katu saa merkittävän muodonmuutoksen, kun Kaivokatu muuttuu kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen kaduksi. Muutoksen myötä jalankululle varattua tilaa kasvatetaan vastaamaan jalankulkijoiden määrää ja autoliikennettä ohjataan muille reiteille. Uudistus tuo mukanaan uutta katuvihreää ja tilaa oleskelulle.

Hakaniemenranta

Aivan keskustan kupeessa sijaitseva **Hakaniemenrannan** alue on voimakkaasti kehittyvä merellisten asuntojen ja palveluiden keskittymä. Kruunusiltojen myötä Hakaniemenrantaa palvelee suorat yhteydet useaan suuntaan kestäväillä kulkumuodoilla. Alueelle rakennettava julkinen rantapuisto luo uutta oleskelutilaa nykyisille ja tuleville asukkaalle.

Hernesaaari

Helsinginniemen eteläisimmästä osasta löytyy tulevaisuudessa uusia koteja noin 7 500 asukkaalle, kun **Hernesaaaren** merellinen asuinalue rakentuu vanhan sataman alueelle. Hernesaarta on suunniteltu pääosin kävelyyn, pyöräilyyn ja raidejoukkoliikenteeseen tukeutuvana kaupunginosana, jossa arjen tärkeimmät palvelut ja Helsingin keskusta ovat helposti saavutettavissa kestäväillä kulkumuodoilla.

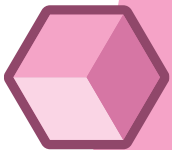
Vuosaaren keskusta

Vuosaaren metroaseman ympärille suunnitellaan useissa asemakaavahankkeissa tiivistä keskustamaista ja kävelypainotteista kaupunkitilaa. Joukkoliikenteeseen tukeutuvalla alueella verkostomaiset ja monipuoliset jalankulkuyhteydet turvaavat lähipalveluiden ja asuintalojen saavutettavuuden pitäen samalla huolta kortteleiden viihtyvyydestä.

Arkkitehtuuri- & Designmuseo

Suomalaista arkkitehtuuria ja muotoilua esittelevä **Arkkitehtuuri- ja Designmuseo** muuttaa uusiin tiloihin Makasiinirantaan ja samalla täydentää Helsingin merellistä siluettia paitsi uudella rakennuksella myös uusilla oleskelualueilla rannassa. Koko **Eteläsataman** aluetta aina Katajanokanlaiturilta, Kauppatorille ja Makasiinirantaan saakka suunnitellaan käveltävän keskusta-alueen jatkeeksi, johon tulee hotelli-, toimisto- ja liiketilaa ja rantaa kiertäviä rantareittejä.

Kokeilujen kautta arvokasta tietoa uudenlaisista kaupunkitiloista

Nopeasti rakennettavat viherrytykset, kesäkadut ja oleskelualueet tuovat selkeitä parannuksia kaupunkiympäristön viihtyisyyteen. Matalan kynnyksen kevytrakenteisilla kokeiluilla on mahdollista ottaa asukkaita vahvasti osaksi suunnittelua ja toteutusprosessia ja oppia, miten uudenlaiset ratkaisut toimivat.

Kokeilut voivat herättää kaupunkilaisissa mielenkiintoa ja kummastusta. Ne innostavat käyttämään kaupunkitilaa uudella tavalla tai unelmoimaan kaupungin erilaisista tulevaisuuksista.

Placemaking-menetelmällä julkisia alueita kehitetään aktiivisessa yhteistyössä paikallisten toimijoiden kanssa. Tavoitteena on vahvistaa alueiden omaleimaisuutta ja asukkaiden suhdetta asuinalueeseensa. Projektien nopeampi aikataulu tuo näkyväksi julkisten alueiden potentiaalin. Projektit voivat olla fyysisiä tai tapahtumallisia.

Lue lisää:

Tiloista merkitykselliseksi paikoiksi:
<https://kaupunkitieto.hel.fi/fi/tiloista-merkitykselliseksi-paikoiksi-kaupunkitilojen-yhteisollinen-kehittaminen-taydentaa>

Kallion kesäkadut:
<https://www.hel.fi/fi/kaupunkiymparisto-ja-liikenne/kaupunkisuunnittelu-ja-rakentaminen/suunnitelmat-ja-rakennushankkeet/kallion-kesakadut>

Vuonna 2025 Kallion kesäkatujen ansiosta **katutilojen viihtyisyys ja kävelyn helppous parani** usealla kadulla verrattuna edelliseen vuoteen.

Oleskelijoiden määrä kasvoi jopa viisinkertaiseksi verrattuna lähtötilanteeseen.

kokeilusta pysyvään muutokseen

Vuonna 2026 rakennettava Koulupuistikon aukio Johanneksenkirjon kupeessa on **ensimmäinen kesäkatujärjestelystä tehty pysyvä muutos** Helsingissä.

Oikea: Havainnekuva Koulupuistikon aukion pysyvistä ratkaisuksista
Vasen: Valokuva Design-museon edustan kesäaukiolta vuonna 2023

Kuvat: (vasemmalta oikealle) Susa Junnola, Veikko Somerpuro, WSP

Päärautatieaseman ympäristö kokee suuria muutoksia

Päärautatieasema on Suomen vilkkaimpia kävely-ympäristöjä ja sen edustalla sijaitseva Kaivokatu vilkkaimpia jalankulkualueita. Päärautatieasemalla vaihdetaan joukkoliikennevälineestä toiseen tai jatketaan matkaa kävellen muualle keskustaan.

Vaikka monen helsinkiläisen arkeen kuuluu lyhytkin kävely Päärautatieaseman ympäristössä, asema sekä sen kupeessa sijaitsevat aukiot ja kadut koetaan keskustan kaikkein epämiellyttävimpinä. Päärautatieasema on Helsingin ja Suomenkin tunnetuimpia postikorttimaisemia, mutta sitä leimaavat kokemus hankalasta liikkumisesta ahtailla jalkakäytävillä ja useissa kadunylityksissä sekä yleinen turvattomuuden tunne.

Suurin alueella tapahtuva muutos on Kaivokadun muuttaminen joukkoliikennekaduksi. Alueen suurimmalle liikkujaryhmälle, eli jalankulkijoille, jää reilusti enemmän tilaa, kun Kaivokadulta ohjataan läpiajavaa henkilöautoliikennettä muualle. Uusissa järjestelyissä huomioidaan myös joukkoliikenteen ja pyöräilyn paremmat yhteydet, oleskelun olosuhteiden parannukset sekä kaupunkivihreän lisääminen viihtyisyyden parantamiseksi. Myös **Elielinaukiota kehitetään** toiminnoiltaan monipuolisemmaksi ja yhtenäiseksi osaksi ydinkeskustan kaupunkirakennetta.

Koko Päärautatie-
aseman ympäristössä
kulkee nykytilanteessa
päivittäin
200 000 jalankulkijaa

56 % asukkaista pitää
Päärautatieaseman
edustaa epäviihtyisenä
kaupunkiympäristönä

Lue lisää:

Kaivokadun ympäristön kehittämisen hankesivut:
<https://www.hel.fi/fi/kaupunkiymparisto-ja-liikenne/kaupunkisuunnittelu-ja-rakentaminen/suunnitelmat-ja-rakennushankkeet/kaivokadun-ymparisto>

Kluuvin ja Kaartinkaupungin yleissuunnitelma, asukaskyselyn tulokset (2025): https://www.hel.fi/static/liitteet/kaupunkiymparisto/asuminen-ja-ymparisto/kadut/ALKS_keskusta_asukaskyselyn-raportti.pdf

Kuvat: Ramboll, Snehetta (Elielinaukio)

Arkinen ja elämyksellinen kävely

Kävely on paljon muuta kuin siirtymistä paikasta toiseen.

Jalan tapahtuva liikkuminen voi olla urheilua, luonnosta nauttimista, ajanviettoa kavereiden kanssa tai rentoutumista.

Helsingissä on laaja verkosto virkistyskävelyreittejä, jotka vievät helsinkiläisiä lähiluonnon ja harrastusten ääreen. Kohteet, jotka löytyvät käveltävän etäisyyden päästä kotoa ja ovat saavutettavissa selkeillä, ylläpidetyillä ja turvallisilla reiteillä, lisäävät helsinkiläisten mahdollisuuksia terveelliseen elämään.

Virkistyskävelyreittien varrelta löytyvät ominaisuudet täydentävät kävelyn kokemusta esimerkiksi liikuntamahdollisuuksilla tai avertavilla tietoisuuksilla. Reittien varrelta löytyvät ilmaiset ulkokuntosalit, kuntoportaat, leikkipuistot ja luonnosta kertovat opastaulut tekevät arkisesta siirtymisestä elämyksellisen ja hyvinvointia kokonaisvaltaisesti lisäävän aktiviteetin.

Lue lisää:

Lähiliikuntapaikkaohjelma 2022-2032: <https://www.hel.fi/static/julkaisut/kulttuuri-vapaa-aika/lahiliikuntapaikkaohjelma-2022-2023.pdf>

Viheralueiden käyttö Helsingissä:

<https://www.hel.fi/static/liitteet/kaupunkiymparisto/julkaisut/aineistot/aineistoja-21-25.pdf>

Virkistäytymisen mahdollisuuksia kehitetään Helsingissä monipuolisesti ja ympäri kaupunkia. Reittejä ja reittien toiminnallisuutta lisätään. Lisäksi kävelyreittien ympärivuotisen käytettävyys varmistetaan.

Tiiviissä kaupungissa lähiluonnon merkitys on korvaamaton. Helsingissä kantakaupungin laajat viheralueet ovatkin koko kaupungin suosituimpia. Liikunta ja mahdollisuus irtaantua arjesta vaikuttavat positiivisesti kaupunkilaisten hyvinvointiin.

Suorina pyöräily-yhteyksinä ensisijaisesti toimivien baanareittien yhteydessä rakennetut jalankulun reitit ovat usein erillään moottoriajoneuvo-liikenteestä ja tarjoavat myös laadukkaat puitteet lenkkeilylle ja kävelylle.

Esteetön kaupunki kaikille

Helsinki on 700 000 ihmisen koti, ja jokaisella on yksilölliset liikkumistarpeensa. **Esteettömyys tarkoittaa rakennetun ympäristön suunnittelua, jotta reitit sekä ulko- ja sisätilat palvelevat näitä tarpeita.** Esteettömyys näkyy muun muassa riittävän leveinä jalkakäytävinä, tukikaiteina tai suojateiden luiskina. Toimenpiteet voivat myös olla sellaisia, jotka auttavat löytämään perille, kuten lattiamerkinnät, ääniopasteet ja riittävä valaistus pimeään aikaan.

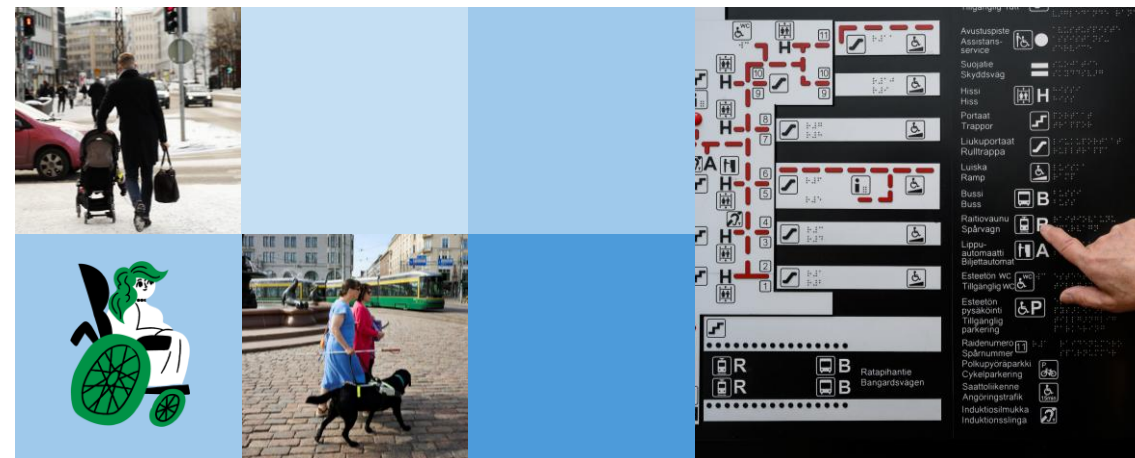
Esteettömyyden huomiointi varmistaa, että esimerkiksi apuvälineiden käyttäjät, näkövammaiset kaupunkilaiset ja muut toimintarajoitteiset voivat liikkua itsenäisesti ja saavuttaa heille tärkeitä kohteita. Esteettömät järjestelyt, jotka pyrkivät vastaamaan kaupunkilaisten monipuolisiin tarpeisiin, hyödyttävät kaikkia, kuten lastenrattaita tai suuria matkatavaroita kuljettavia, toimintakyvystä huolimatta.

Kulkumuotojen selvä erottelu vilkkailla alueilla tekee jalankulun reiteistä selkeämpiä ja esteettömmämpiä. Se myös lisää kaikkien tienkäyttäjien turvallisuutta ja liikkumisen mukavuutta.

Lue lisää:

Helsingin kaupungin esteettömyysohjeet ulkoalueille: <https://helsinkikaikille.hel.fi/ohjeita-esteettomyyden-toteuttamiseen/helsingin-kaupungin-ohjeet-ulkoalueille/>

Esteettömän kaupunkitilan suunnitteluohje:
<https://kaupunkitilaohje.hel.fi/kortti/esteeton-kaupunkitila/>

Helsingissä tärkeiden esteettömien reittien ja paikkojen sijainnit on kerätty talteen ja kartoitettu, jotta niitä voidaan huomioida suunnittelussa. Esteettömyys on ensiarvoisen tärkeä arjen käytetyimmillä reiteillä. Esimerkiksi Pasilan juna-asemalla on toteutettu korkean laadun esteettömien reittien kokonaisuus, joka jatkuu aina katualueelta Triplan kauppakeskuksen sisälle aina junalaitureille asti. Reittien varrelta löytyy taktiilimerkintöjä, luiskia ja sormin tunnusteltavia opaskarttoja aseman reitistöstä. Juna-aseman odotustila ja hissit ovat induktiosilmukoilla varustettuja ja suunniteltu pyörätulimitoituksia huomioiden. Aseman sisä- ja ulkotilojen sekä reittien valaistus on tasaista, ei häikäisevää ja varmistaa, että pintojen ja opasteiden kontrastit näkyvät riittävän selkeästi.

Myös pääsy luonnon ääreen on kaikille helsinkiläisille kuuluva ja hyvinvointia ylläpitävä elämys. **Lammassaaressa** (alla oleva kuva) 2,4 km pituinen esteetön lankkupolku mahdollistaa kaikkien kaupunkilaisten kulun ainutlaatuisen kaupunkiluonnon helmaan.

Selkeät reitit kannustavat seikkailuun

Selkeä viitoitus ja opasteet ovat keskeisiä kaupunkiympäristön käveltävyyden rakentumisessa. Ne tekevät reiteistä helpommin hahmotettavia, sujuvoittavat kohteisiin saapumista ja mahdollistavat spontaania matkalle lähtemistä.

Ilman johdonmukaista opastusta jalankulkija voi joutua jatkuvasti tarkistamaan suuntaansa kartasta tai puhelimesta. Oli kohde yksi Helsingin lukuisista luonnonsuojelualueista tai entuudestaan tuntematon asuinalue, laadukas opastus poistaa aktiivisen navigoinnin tarpeen ja antaa liikkujalle tilaa uppoutua aistimaan ympäristöään, mikä luo miellyttävämmän kokemuksen. Samalla kynnyks lähteä liikkeelle ilman tarkkaa ennakkosuunnitelmaa madaltuu.

Lue lisää:

Helsingin rantareitit: <https://www.hel.fi/fi/kulttuuri-ja-vapaa-aika/ulkoilu-puistot-ja-luontokohteet/retkeily/ulkoilureitit-ja-luontopolut#helsingin-rantareitit>

Helsingin ydinkeskustasta pohjoisrajalle, Haltialan pelloille asti ulottuva Keskuspuisto on helsinkiläisille todella arvokas virkistysalue. Se on merkityksellinen paitsi vapaa-ajan liikkumiselle myös monen helsinkiläisen työ- ja koulumatkojen reittinä. Puiston läpi kulkee lukuisia yhteyksiä, jotka yhdistävät toisiinsa sekä puiston sisäisiä kohteita että sen eri puolilla sijaitsevia kaupunginosia.

Keskuspuiston opastuksen ja reittiviitoituksen uudistus on parantanut puistossa liikkumisen olosuhteita merkittävästi. Selkeämpi ja yhdenmukaisempi opastus mahdollistaa itsenäisen liikkumisen laajassa puistossa ja helpottaa kohteiden tavoittamista puiston sisällä ja sen ulkopuolella.

Meri on erottamaton osa Helsingin identiteettiä. Opastetut rantareitit houkuttelevat helsinkiläisiä ulkoilemaan ja näkemään merellistä pääkaupunkia uusista näkökulmista rannikoita pitkin. Opastus helpottaa reittien tiedottamista ja avaa uusia ulkoilumahdollisuuksia niin turisteille kuin paljasjalkaisille stadilaisillekin.

Leikittävä kaupunki

Itsenäinen liikkuminen on lapselle mahdollisuus tutkia ja oppia ympäristöstään ja muista kaupunkilaisista. Lasten kokemus kaupungista voi olla hyvin paikallinen ja merkityksellisimmät paikat löytyvät tyypillisesti aivan kodin läheltä. Leikki on olennainen osa lasten tervettä kehitystä ja aktiivinen ja kehollinen leikki voi vahvistaa liikunnallisen elämäntavan omaksumista jo varhaisessa vaiheessa.

Leikkipuisto Ruoholahti.

Kuva: Sakari Röyskö

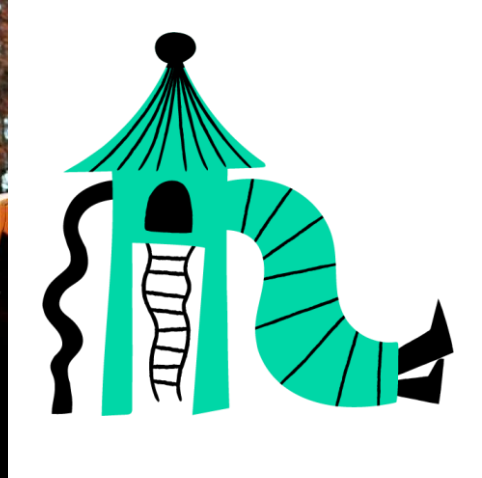

Leikkipuisto Traktori.

Kuva: Sakari Röyskö

Leikkipuisto Mellunmäki. Kuva: Ville Lehvonen

Leikkipuisto Ruoholahti.

Kuva: Sakari Röyskö

Teemaleikkipuistot ovat innostavia ja oivaltavia paikkoja, joissa leikin kokemus täydentyy monipuolisesti kiinnostavilla ja mielikuvitusta herättelevillä rakenteilla.

Helsingissä kaupunginlaajuista teemaleikkipuistojen verkostoa on suunniteltu kattamaan eri puolia kaupunkia ja luomaan kaupunginosien identiteettiä virkistäviä elämyksiä.

Sen lisäksi, että teemaleikkipuisto palvelee lähialueen lapsia, se on myös alueen ulkopuolelta tuleville perheille houkutteleva, arkirutiineja ravisteleva ja helposti saavutettava käyntikohde.

Lue lisää:

Helsingin teemaleikkiverkosto:

<https://www.hel.fi/static/liitteet/kaupunkiymparisto/julkaisut/aineistot/aineistoja-17-24.pdf>

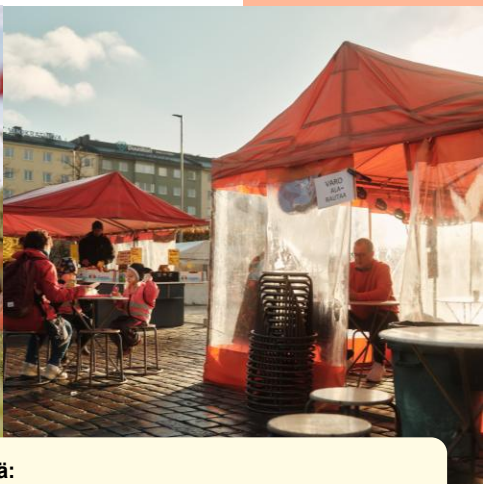
Kaupunki meidän yhteisenä olohuoneenamme

Kävely ja oleskelu kulkevat kaupunkisuunnittelussa käsi kädessä. Jalankulkijat luonnollisesti vuorottelevat aktiivisen liikunnan ja pysähtymisen välillä. Siksi monipuoliset, viihtyisät ja pysähtymiseen kutsuvat julkiset tilat ovat olennainen osa käveltävän kaupungin rakentumista. Helsingissä torit, aukiot ja puistot ovat luontevia paikkoja lepuutella jalkoja, tarkkailla ohikulkevia ja tavata ystäviä.

Laadukkaat julkiset oleskelutilat muodostavat kaupunkilaisille tärkeitä ”kolmansia paikkoja” kodin, työn tai koulun ulkopuolella ja tukevat siis kaupungin sosiaalista kestävyyttä. Toreilla ja puistoissa järjestettävät monenlaiset tapahtumat tanssikilpailuista kirpputoreihin kokoavat kaupunkilaisia yhteen kaupunkikulttuurin ääreen.

Viihtyisä oleskelukokemus ei vaadi kokonaista aukiota tai puistoa—penkki, johon istahtaa rauhallisella kadulla, tai pysäköintipaikalle rakennettu terassi tarjoavat oivia paikkoja pysähdellä matkan varrella. Ne myös lisäävät katutilan elämää ja kävelykokemuksen nautinnollisuutta.

Kuvat: (vasemmalta oikealle) Kuvatoimisto Kuvio Oy, Maija Astikainen (alavasen), Vesa Laitinen (yläolkea), Unto Rautio

Lue lisää:

Helsingin torien master plan:
<https://www.hel.fi/static/liitteet/kaupunkiymparisto/asuminen-ja-ymparisto/torit/torien-master-plan-2025-julkaistava.pdf>

Kävelybarometri 2025:
<https://ahjojulkaisu.hel.fi/72118DB0-294F-C41A-B8A0-9B35CF900000.pdf>

Helsingissä tapahtuu ympäri vuoden

Helsingissä järjestetään vuosittain kymmeniä tapahtumia, jotka näkyvät katukuvassa. Kulkueet, kirpputorit, musiikkitapahtumat ja katujuhlat elävöittävät hetkellisesti kaupunkitilaa ja luovat jaettuja muistoja moninaisesta kaupunkikulttuurista.

Käveltävät ja turvalliset katuympäristöt toimivat alustana kaikenkokoisten tapahtumien järjestämiselle. Lisäksi, kun tapahtumiin voidaan saapua jalan, se lieventää suurista kävijävirroista aiheutuvia liikenneuhkia.

Kaupunkitilan tapahtumallisuus ja elämyksellisyys lisää viihtyisyyttä ja aistillista kiinnostavuutta, tukee alueiden elinvoimaa, ja mahdollistaa ihmisten välisiä kohtaamisia. Julkisten tilojen soveltuvuutta tapahtumille ja muuntojoustavuutta voidaan parantaa tarjoamalla alueille kytkentämahdollisuuksia sähkö- ja vesiverkkoon.

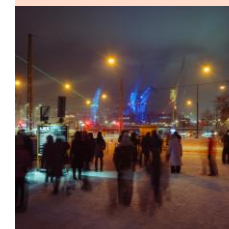
Myös talven tapahtumat, kuten perinteikkäät joulutorit ja valotaidetapahtumat, virkistävät vuoden pimeimpänä aikana.

Lue lisää:

Helsinki tapahtumakaupunkina: <https://www.hel.fi/fi/yritykset-ja-tyo/kehita-matkailua-ja-tapahtumia/tapahtuman-jarjestaminen-helsingissa/helsinki-tapahtumakaupunkina>

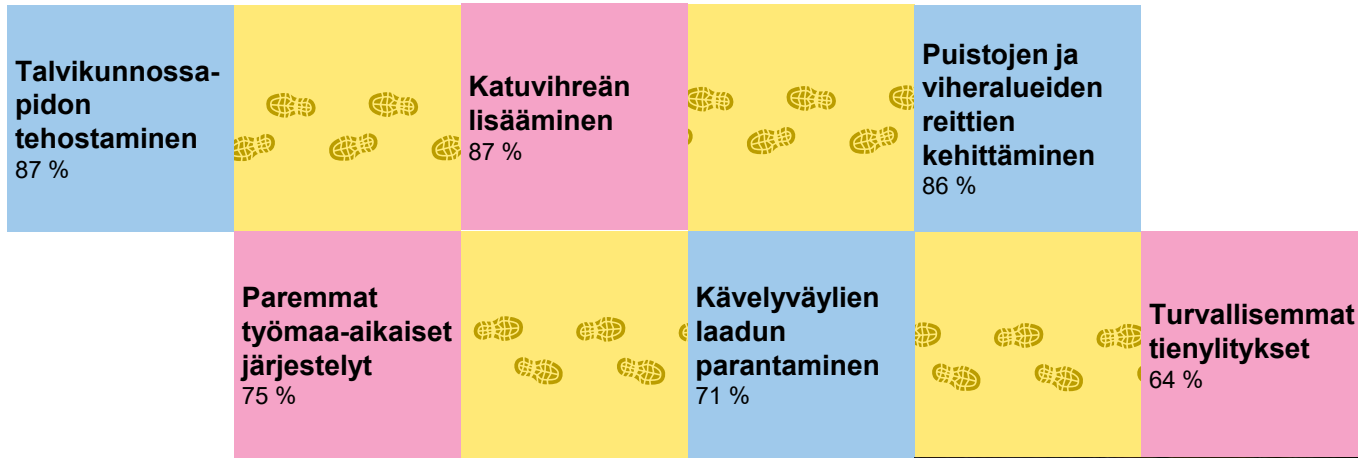
Helsingin matkailu- ja tapahtumadata:
<https://hel.fi/datalokki>

Suuret ulkoilmatapahtumat, kuten Vappu, Helsinki Pride, Tuomaan markkinat ja Lux Helsinki, **tuovat kymmeniä tai jopa satoja tuhansia ihmisiä kaupungin kaduille**. Poikkeusjärjestelyjen lisäksi pysyvän infrastruktuurin käveltävyys sekä toimivat joukkoliikenneyhteydet varmistavat, että tapahtumien kävijät ja muut kaupunkilaiset voivat liikkua alueella turvallisesti.

Mikä saisi helsinkiläiset kävelemään enemmän?

Kävelybarometrin tuloksia

Helsinkiläisiä pyydettiin kertomaan, mitkä toimenpiteet voisivat omalla kohdallaan kannustaa heitä kävelemään enemmän. Yllä olevat toimenpiteet korostuivat vastauksissa. Suurin osa vastaajista kertoi, että talvikunnossapidon tehostaminen lisäisi kävelyn houkuttelevuutta.

Lue lisää:

Kävelybarometri 2025: <https://ahjojulkaisu.hel.fi/72118DB0-294F-C41A-B8A0-9B35CF900000.pdf>

Helsingin kaupunkistrategia 2025-2029:
<https://www.hel.fi/fi/paatoksenteko-ja-hallinto/strategia-ja-talous/strategia>

Jalankulku on helsinkiläisille suosittu tapa liikkua, mutta kaupunkiympäristössä koetaan kuitenkin haasteita, jotka voivat heikentää kävelyn houkuttelevuutta.

Talvi ja työmaat ovat helsinkiläisille tunteita herättäviä asioita. Molemmat vaikuttavat väliaikaisesti, mutta suurella tavalla kävelyreittien selkeyteen, ennakoitavuuteen ja sujuvuuteen. Vuoden 2025 Kävelybarometrissa vastaajat kertoivat, että muun muassa talvikunnossapidon tehostaminen sekä työmaaajärjestelyiden kehittäminen lisäisivät kävelyn houkuttelevuutta. Helsingin uusimmassa kaupunkistrategiassa onkin pyritty parantamaan suurten työmaiden suunnittelua, jotta niistä syntyvä haitta olisi mahdollisimman vähäistä. Tehokas talvikunnossapito ja toimivat työmaa-aikaiset reitit myös varmistavat kulkuväylien ja tärkeiden kohteiden esteettömyyttä.

Helsinkiläisten mukaan urbaanissa kasvillisuudessa on potentiaalia. Katupuut ja muut kasvit vaimentavat liikennemelua sekä suojaavat ilmansaasteilta, tuulelta ja auringolta. Ne myös lisäävät kävelyreittien kiinnostavuutta.

Loppusanat

Kävely on vankka osa helsinkiläisten elämää. Kävellessä mennään joukkoliikenteen pysäkeille, kauppaan, töihin ja kouluun, kulttuurielämyksiin ja ihan vain kävelemisen ilon vuoksi. Helsinki tavoittelee olevansa kaupunki, jossa arjen tärkeimpiin kohteisiin voidaan saapua jalan viihtyisässä, turvallisessa ja terveellisessä ympäristössä. Erikokoisissa hankkeissa, suojatieparannuksista ja vehreistä istutuksista uusiin siltayhteyksiin ja kokonaisiin kaupunginosaan, edetään askel askeleelta kohti todellisuutta, jossa kävely koetaan vaivattomana, sujuvana ja miellyttävänä tapana liikkua. Työ ei ole vielä valmis eikä Helsingin tapaan jatkuvasti kasvavassa kaupungissa täysin valmista tulekaan. Kävelyä vahvasti huomioivat strategiset linjaukset, suunnitteluohjeet ja toimintakulttuuri varmistavat, että Helsingissä tulevaisuus on käveltävä.

Helsinki